

Raadsvergadering
12 maart 2026

Zaaknummer 1421160

Onderwerp: Gedragscodes integriteit en protocol agressie tegen college- en raadsleden

Aan de raad,

Onderwerp

Gedragscodes integriteit en protocol agressie tegen college- en raadsleden

Gevraagde beslissing

1. De Gedragscode integriteit leden van de gemeenteraad vast te stellen;
2. De Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders vast te stellen;
3. Het protocol agressie tegen college- en raadsleden vast te stellen

Grondslag

Artikel 15, lid 3 van de Gemeentewet
Artikel 41 c lid 2 van de Gemeentewet
Artikel 69 lid 2 van de Gemeentewet

Inleiding

Op grond van artikel 15, lid 3 van de Gemeentewet dient de raad een gedragscode voor zijn leden vast te stellen. Op grond van artikel 41c, lid 2 van de Gemeentewet dient de raad eveneens een gedragscode voor de wethouders vast te stellen. Op grond van artikel 69, lid 2 van de Gemeentewet dient de raad tenslotte een gedragscode voor de burgemeester vast te stellen. In artikel 170 van de Gemeentewet is geregeld dat de burgemeester de bestuurlijke integriteit van de gemeente bevordert (zorgplicht integriteitsschendingen). De Gedragscode uit 2022 was aan vernieuwing toe en is aangepast en uitgebreid.

Het protocol agressie is nieuw in de gemeente Bunnik. Dit protocol beschrijft de stappen die we in de gemeente Bunnik zetten als een raadslid of collegelid wordt geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag in de vorm van agressie. Aanleiding voor het vaststellen van het protocol is de ondertekening van het Manifest Weerbaar Bestuur van de Provincie Utrecht.

De voorliggende documenten zijn afgestemd met het seniorenconvent.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de nieuwe gedragscodes wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om voor de politieke ambtsdragers een gedragscode vast te stellen. De nieuwe gedragscodes voldoen aan de laatste inzichten op het gebied van integriteit in het openbaar bestuur. Door dit nog voor de gemeenteraadsverkiezingen vast te stellen conformeert de nieuwe raad zich straks aan deze geactualiseerde gedragscode.

Met het vaststellen van het protocol agressie, geven we uitvoering aan het Manifest Weerbaar Bestuur. Het protocol biedt praktische handvatten hoe om te gaan met agressie en de procedure bij een melding.

Argumenten

1.1 Er is een aantal wijzigingen doorgevoerd. Sommige wijzigingen zijn aangebracht om de gedragscode te verduidelijken, maar er zijn ook een aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht in de gedragscode:

- De gedragscode heeft nu ook expliciet betrekking op fractieassistenten (artikel 1.1 lid 2);
- Er is een artikel toegevoegd over het onthouden van deelname aan de beraadslaging en stemming om belangenverstrengeling te voorkomen (artikel 2.3);
- Er is een artikel toegevoegd over het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens (Artikel 3.3);
- Er is een artikel toegevoegd over (de schijn van) corruptie (artikel 4.1);
- Het artikel over het accepteren van excursies is uitgebreid (artikel 4.3);
- Er is een artikel toegevoegd met afspraken rondom het gebruik van gemeentelijke apparatuur en het delen van persoonsgegevens (artikel 5.3);
- Er is een hoofdstuk toegevoegd met afspraken over de onderlinge omgang en het gebruik van social media (Hoofdstuk 6).

1.2 In de toelichting op de gedragscode integriteit leden van de gemeenteraad wordt uitleg gegeven over de artikelen in de gedragscode en wordt het wettelijke kader geschetst. De gedragscode heeft als doel de integriteit van de raadsleden te waarborgen en de gedragscode is dan ook een richtsnoer van het handelen van het raadslid. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Er is sprake van zelfbinding. Dat maakt de gedragscode niet vrijblijvend. De raadsleden en fractieassistenten kunnen hierop aangesproken worden en dienen zich over de naleving te verantwoorden. Integriteit staat regelmatig op de agenda van de raad. Bewustwording is een essentieel onderdeel van deze gedragscode.

2.1 Er is een aantal wijzigingen doorgevoerd. Sommige wijzigingen zijn aangebracht om de gedragscode te verduidelijken, maar er zijn ook een aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht in de gedragscode:

- Er is een artikel toegevoegd over het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens (Artikel 3.3);
- Er is een artikel toegevoegd met afspraken rondom het gebruik van gemeentelijke apparatuur en het delen van persoonsgegevens (artikel 5.6);
- Er is een hoofdstuk toegevoegd met afspraken over de onderlinge omgang en het gebruik van social media (Hoofdstuk 6).

2.2 In de toelichting op de gedragscode integriteit burgemeester en wethouders wordt uitleg gegeven over de artikelen in de gedragscode en wordt het wettelijke kader geschetst. De gedragscode heeft als doel de integriteit van de collegeleden te waarborgen en de gedragscode is dan ook een richtsnoer van het handelen van het raadslid. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Er is sprake van zelfbinding. Dat maakt de gedragscode niet vrijblijvend. De wethouders en de burgemeester kunnen hierop aangesproken worden en dienen zich over de naleving te verantwoorden. Integriteit staat regelmatig op de agenda van de raad en het college. Bewustwording is een essentieel onderdeel van deze gedragscode.

3.1 Met het Protocol Agressie tegen raads- en collegeleden gemeente Bunnik worden de stappen omschreven die worden gezet als een raadslid of collegelid wordt geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag in de vorm van agressie:

- Het herkennen van agressief gedrag en de vraag hoe daarbij te handelen;
- Het melden van een incident en de registratie van deze meldingen;
- De maatregelen die vervolgens worden genomen door de gemeente en de communicatie hierover.

3.2 Voor raadsleden en collegeleden is het belangrijk dat zij gemakkelijk benaderbaar zijn, open in de samenleving kunnen staan, het politieke debat vrij kunnen voeren, publieke taken vrij van dwang en

drang kunnen uitoefenen en dat besluiten zonder druk tot stand komen. Zij kunnen echter geconfronteerd worden met grensoverschrijdend gedrag van burgers: uitschelden, beledigen, persoonlijke bedreiging of bedreiging aan het adres van familie, langdurig stalken, fysieke agressie en geweld. Grensoverschrijdend gedrag kan - opzettelijk of onbedoeld - de besluitvorming beïnvloeden en raakt dan aan de integriteit van de besluitvorming. Met dit protocol en het bijgevoegde stappenplan worden er handvatten geboden voor raadsleden en collegeleden over hoe om te gaan met agressie.

Kanttekeningen

Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, als nadere invulling en concretisering van de wettelijke regels. De gedragscodes bevatten gedragsnormen en regels over procedures. Dit zorgt bij het handelen van politieke ambtsdragers voor meer transparantie in de besluitvorming en vergroot de naleving van de normen. De gedragscode is een beoordelingskader en een leidraad bij twijfel, vragen en discussies. Het niet naleven van de gedragscode heeft geen rechtsgevolgen. Er is sprake van zelfbinding.

De gedragscode is echter niet vrijblijvend. Van nieuwe politieke ambtsdragers wordt verwacht dat zij de gedragscode onderschrijven door deze te ondertekenen. De bestuurders kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Het niet naleven van de gedragscode kan dus wel onderdeel worden van politiek debat en politieke gevolgen hebben.

Kosten, baten en dekking

n.v.t.

Uitvoering

De beide gedragscodes en het protocol worden bekendgemaakt via het gemeenteblad en gepubliceerd op overheid.nl

Bijlagen

1.a	Gedragscode integriteit leden van de gemeenteraad
1.b	Gedragscode integriteit leden van de gemeenteraad (met wijzigingen)
2.	Toelichting gedragscode integriteit leden van de gemeenteraad
3.a.	Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders
3.b	Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders (met wijzigingen)
4.	Toelichting gedragscode integriteit burgemeester en wethouders
5.	Protocol agressie tegen college- en raadsleden.
6.	Brochure protocol agressie tegen college- en raadsleden

Ter inzage

Niet van toepassing.

Odiijk, 13 januari 2026

Namens het seniorenconvent,

de griffier,

de burgemeester,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Bennekom

Nummer 1421160

De raad van de gemeente Bunnik;

Gelezen het voorstel van **het seniorenconvent** van 13 januari 2026;

Gelet op artikelen 15, lid 3, 41c lid 2 en 69 lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. De Gedragscode integriteit leden van de gemeenteraad vast te stellen;
2. De Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders vast te stellen;
3. Het protocol agressie tegen college- en raadsleden vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 12 maart 2026,

de griffier,

de voorzitter,

Dhr. F.J. van der Lubbe

Dhr. R. van Bennekom